

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag.

N:r 2 (473).

Fredagen den 15 januari 1897.

10.de årg.

Prenumerationspris pr år:		Byrå:	Redaktör och utgivare:	Utgifningstid:	Annonspris:
Idun ensam	kr. 5.-	Klara södra kyrkog. 16, 1 tr. Allm. telef 6147.	FRITHIOF HELLBERG. Träffas säkrast kl. 2-3.	hvarje helgfri fredag.	35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp-rad.
Iduns Modet., fjortondagsuppl.	» 5:-				
Iduns Modet., månadsuppl.	» 3:-	Prenumeration sker å alla postanstalter i riket.	Redaktionssekr.: J. Nordling.	Lösennummerpris 15 öre (lösn:r endast för kompletteringar.)	
Barngarderoben	» 3:-				

Våra ministerfruar.

II.

ANNA DOUGLAS
f. Ehrensverd.

HULDA ÅKERHIELM.
f. Nyström.

HILDA WIKBLAD,
f. Nördén.

HELENA GILLJAM,
f. Forssberg.

Ack, sorg är lifvets skörd på jordens fält,
Där döden har sin segerfana ställt
Och vandrar fram bland tusenåra grafvar;

Och djupa suckar modersmålet är,
Som mänskan först ifrån sin barndom lär
Och sedan jämt till lifvets afton stafvar.

H. Säterberg †.

Våra ministerfruar.

II.

Då vi nu taga pennan i handen för att med några biografiska data beledsaga porträtten af de framskjutna damer — våra nuvarande herrar regeringsmedlemmars gemåler — med hvilka vi hafva äran pryda »de svenska kvinnornas blad», få vi från början betona, att dessa anteckningar af närliggande skäl måste bli helt kortfattade och endast kunna gifva de rent yttre dragen af deras lif. Som regeringens främste och ledande man intager hans excellens statsministern en särställning, hvilken naturligtvis i sin mån delas af hans maka: med hänsyn härtill hade vi ock, redan i vårt förra nummer, tillfälle att något utförligare dröja vid fru Lina Boström, då vi inledde denna serie med hennes sympatiska bild. För flertalet af våra ministerfruar gäller det emellertid, att — fränset den bemärkta ställning de gifvetvis intaga inom hufvudstadens högsta sällskapskretsar — deras gärning och personliga intressen falla helt inom det egna hemmets sfer. En rikare, en till sin betydelse mera djupgående uppgift än makans och moderns kan ju ej heller föreläggas en kvinna; men till och med den moderne tidningsmannen, i öfrigt så villig som skyldig att tillmötesgå sin publiks vetgirighet, bör respektfullt tråda åt sidan vid hemmets fridlysta dörr. På samma gång man med den älskvärdaste beredvillighet tillmötesgått vår framställning, då vi för Idun anhöllo om dessa nu publicerade porträtt, har man också uttryckt sin önskan, att den åtföljande skildringen måtte i enlighet med en sådan uppfattning begränsas. —

Som känt bäres, inom den svenska regeringen, förutom af statsministern, excellens titeln äfven af ministern för utrikes ärendena, för närvarande grefve L. W. A. Douglas. Ur denna synpunkt står alltså ock hans maka, grevinnan Anna Douglas, född Ehrensvärd, i ranghänseende närmast vid fru Boströms sida.

Det är icke allt för länge sedan Idun, redan tidigare, hade nöjet bringa sina läsarinor grevinnan Douglas' bild — det porträtt vi i dag meddela är dock nu nytaget. Vid samma tillfälle gäfvos vi en, om ock flyktig, inblick i de historiska salonger inom vårt utrikesministerhotell å det aristokratiska Blasieholmen, där grevinnan Douglas, mot en bakgrund af gustavianska minnen, så lysande gör les honneurs som värdinna. För dem, som på nytt önska att i detta sammanhang uppsöka nämnda skildring, erinra vi, att den återfinnes i nr 10 af Idun för år 1896.

Anna Louise Dorotée Ehrensvärd — så lyder grevinnan Douglas' fullständiga flicknamn — föddes år 1855; fadern, f. d. tjänstgörande kammarherren hos änkedrottning Desideria, grefve Albert Ehrensvärd, har själf en gång som minister för utrikes ärendena residerat i samma ministerhus, där nu dottern vid sin makes sida representerar svensk gästfrihet inför hufvudstadens »diplomatiska Europa». Hennes moder, född Hedda Vogt, är af norsk börd. Sitt äktenskap med grefve Douglas ingick hon år 1876, och år 1895 utnämndes hennes make, då landshöfding i Upsala län, till utrikesminister. —

Vi följa nu för de öfriga ministerfruarna

den ordning, vår statskalender iakttaget vid uppräknandet af deras män, grundad på dessas respektive utnämningssår, en ordning hvilken ock lär följas vid det ofta nog rätt så kinkiga och grannlaga »placerandet» vid, exempelvis, en stor officiell middag.

Friherrinnan Hulda Åkerhielm, född Nyström, såg dagens ljus i Göteborg den 11 sept. 1849. Hennes föräldrar voro: dåvarande notarien, sedermera verkställande direktören vid Riksbankens afdelningskontor i Göteborg Carl Mauritz Nyström och hans maka Brijetta Charlotte Henriques. Den 5 juni 1873 ingick hon äktenskap med vice häradshöfdingen, numera, sedan 1888, konsultativa statsrådet friherre A. L. E. Åkerhielm.

Fru Hilda Wikblad, född Nordén, föddes i Östergötland den 31 oktober 1845. Föräldrarna voro landskamreraren Gust. Nordén och hans maka Hedvig Fredrika Jöranson. Efter att ha tillbringat sina uppväxtår dels i Stockholm, dels i Linköping, gifte hon sig den 12 dec. 1870 med vice häradshöfdingen, numera, sedan 1889, konsultativa statsrådet S. H. Wikblad.

Fru Helena Gilljam, född Forssberg, är född i Gefle den 13 nov. 1846, där hennes föräldrar voro grosshandlaren P. J. Forssberg och hans maka Karolina Lovisa Åsbrink. Efter uppväxtåren, dels i Gefle, dels i hufvudstaden, tillbragte den unga flickan några pensionsår i Schweiz samt ingick kort därefter, år 1865, äktenskap med dåvarande rektorn i Hudiksvall G. F. Gilljam. Rektor Gilljams verksamhet förlades dock snart till Stockholm, som styresman för först Gymnasium, sedan Norra latinläroverket. År 1891 utnämndes han till chef för eklelesiastikdepartementet.

Fru Gilljam har med oppoffrande nit ägnat en stor del af sin tid och sina krafter åt kristligt filantropisk verksamhet. Så är hon ledamot af styrelsen för Sofiahemmet; men först och främst bör hon dock nämnas som själen och den sammanhållande kraften i sällskapet »Unga flickors vänner», som stiftades år 1885 med syfte »att bevara så många unga fattiga flickor som möjligt från fall». För denna ädla uppgift söker föreningen verka dels genom personliga besök i hemmen, dels genom möten för mödrarna — år 1895 höllos exempelvis 6 dylika möten för mer än 850 fattiga mödrar — samt anordnande af »bibelklasser» och »lappskolor» för flickor i uppväxtåren. Föreningen räknade sistlidne år 269 medlemmar.

Skaldens gamla lampa.

Min hjälte blott är en mager poet —
nå, ingen blef än på skaldskap fet
i detta landet, så vidt man vet —
kort sagt, min hjälte blott skrifvit
om allt hvad skönt och älskligt han fann,
och på sådant han icke klifvit
till ordentlig, rangerad, praktisk man,
allt, allt hvad nånsin han blifvit
är en grånad tok, som för dikt blott brann.

* * *

På bordet länge prålat, fyllt och färdig,
den granna lampa han till julklapp fick,
ty nyårsnatten först han ansåg värdig
att mäta ljuset ifrån hennes blick.

Hans gamla, tarfliga trotjänarinna
med gulnad veke, smörjigt, tilltäppt drag
ännu på bordet syntes sömnigt brunna — — —
då dånar midnattstimmans första slag.

Han tänder på den nya. Strax en låga
sprang kraftigt utur runda vecken fram,
men bröts behagligt emot kupans båga,
och skenet hvitt liksom en mjölkflod samn.

Den gamlas sken blef blekt vid denna lampa,
likt klippans fyr, som mattas och ses fly,
när Phæbi gyllne fålar börja trampa
de ljusa bäddarna i österns sky.

Men med en suck han gamla lampan släckte,
ty sköna drömmar hon bevitnat . . . ack,
hon trollat himmel af hvad blott var häkte,
när dagen kom med verklighetens black.

* * *

Hon ställdes bort i en dunkel vrå.
Ur glaset stirrade liksom ett öga,
ett rundt och dystert; det fästes på
hennes unga syster, den höga.
Kanske man läste ett hot däri:
»Ännu han dig känner föga,
törhända min tid är ej än förbi.»

* * *

På nattduksbordet den nya han smög —
ja, det gick ej så lätt, det är smalt som en spång
och lampan var både för rank och hög,
och bordets skifva för trång.
Hon sköt upp som en båk öfver slipprig brant,
ståtlig och klar, det är visst och sant,
men lik ett fyrstorn på — språng.

Hon var minsann allt för het också,
snart skalden dess låga släckte;
men ingen blund han dock kunde få,
hur än han sig vände och sträckte.
Den sömnlösheten har tusende spratt
för lifliga känslöfsvare,
fastän kroppen ligger där slö och matt,
så lefver allt själen röfvare.

Nu börjas nattdunklets karneval
med objudna gäster förutan tal.
Liket skumma, rökande dankar
tändas allsköns dummiga tankar,
men småningom få de båda färg och kropp
och dansa till slut en eldig galopp
kring den arme poetens panna
och vilja visst aldrig stanna.
Minnen med naggande smärta
bita sig fast vid hans hjärta.
Stackaren svetts, blundar och vänder,
räknar mekamskt väl hundraden två,
men huru långt än han siffror adderar,
karnevalsvinlet alltjämt grasserar,
minnena släppa ej sina tänder,
pulsarna feberhettade slå

* * *

Äntligen faller en dväla dock
öfver de domnande ögonlock.
Men uppe i retade hjärnans kamrar
stanna ej än de hetsande hamrar,
nu få de sin smälta ur drömmarnas hård
i sömnens tysta, mystiska värld.

Eller kanske skalden i halfslummer blott
den bortställda lampans klagan nått?
Man vet ej bestämt. Måhända det var
af vakstormens vågor ett återsvall,
ett blott mer ordnad, gripande svar
på grubblets sista allt dunklare trall.
Men hur det nu var, ifrån lampans vrå
en spöksång dallrade sakt så:

»Väl är du hög och grann och bättre brännes
din veke starka ljus.
Men du är allt för klar. Ack, huru nämnes
du tränga i hans hus?!

Jag var den anspråklösa jämt, den blyga,
för mig var man ej rädd.
Tror du, att drömmens barn nu våga smyga
sig till min herres bädd?

De hulda älfvorna från Hoppets öar
längst bortom västerns bryn
med ljufva lunder, spegelblanka sjöar,
där ständigt blå är skyn.

Djurfves väl nu inför din starka flamma
en enda ljusbild gå
ur forna, glada minnens flock att glamma
bland kammarns skuggor grå?

Skall skaldens ord sin trollmakt icke mista,
ej diktens färgprakt skör
vid detta plumpa sken bli blek och brista,
som såpans bubbla dör?

Männe med dig min herre väl kan ströfva
mot aningarnas strand,
skall din brutala ljusflod icke rövva
bort töcknens underland?

Ack själfva rummets armod bort jag vände,
en slöja slugt jag drog
kring verklighetens hånande elände
och bort dess spöke slog.

Hans stilla glädje, ädla tankars lycka,
följd se'n af sömnens smek,
jag visste åt de långa nätter rycka,
då dagen honom svek.

Ty dagen är visst grym. Det var en annan
jag då såg från min vrå,
allt mera rynkig blef den höga pannan,
mer locken gles och grå.

Då jag var ny som du, hans ögon brunno
mot hvarje morgons glöd,
som om hans blickar idel glädje funno,
ej spår till sorg och nöd.

Men nu, när dagern genom rutan blänker,
han suckar väl ej, men
jag nog kan se, att inom sig han tänker:
Åh, är du här igen!

Ack, bättre vore ingen morgon bröckte
mer för ditt sorgsna sinn',
men döden mildt din tärda veke släckte
som med en suck du min!

* * *

Knappt sängen tystnat ur mörka vrån,
då plötsligt hördes ett smattrande dån.
Skalden hade sträckt ut sin arm
— måhända i sömn, måhända i harm —
och stötte bord och lampa omkull.

Var det för klagande lampans skull?
Men huru det var, huru ödet ritar
sina dunkla infall på slumpens blad,
såg gamla lampan om morgonen glad
den nya krossad i bitar.

Chicot.

Kvinnornas utställning.

Liksom det nordiska museet med dess stilfulla tillbyggnad otvivelaktigt vid den stundande stora Stockholmsutställningen blir en af utställningsplatsens allra vackraste och mest monumentala byggnader, så komma de där anordnade utställningarna helt säkert att räknas till de bästa och mest intressanta.

Man kan säga, att nordiska museet kommer att innesluta den specifikt svenska afdelningen. Främlingen, som vill lära känna de rent nationella dragen i vårt lands odling, skall här finna rika fält för sin granskning.

Den monumentala byggnaden, som nu är till största delen färdig, inbjuder till ett besök. Och med fantasiens hjälp har det sig ganska lätt att uppkonstruera den anblick, som museet om några månader kommer att erbjuda.

Bottenvåningen i den gamla byggnaden upptages af den hygieniska utställningen. Allt, som rör medicin, kirurgi och sjukvård, finnes här samladt. Till de stora utställningarna från Karolinska institutet och Sofiahemmet går en särskild ingång, upptagen genom ett af de nuvarande fönstren.

Vi passera emellertid den stora hufvud-ingången, gå upp för den ståtliga trappan och befinna oss nu inne i den praktfulla hallen, som sträcker sig till höger och vänster och upptager en areal af nära 5,000 kv.-meter.

Hela tillbyggnaden upptages af utställningarna rörande uppfostran och undervisning, skolor och vetenskapliga institutioner m. m. Vänstra kortväggen domineras af Tekniska skolan i Stockholm och dess olika afdelningar. Hela sidan utåt Djurgårdsvägen upptages af öfriga tekniska skolor i riket, Palmgrenska samskolan, Göteborgs folkskolestyrelse m. m., medan större delen af långväggen midt emot uppfylles af abnormskolornas alster. Här möta oss sålunda föreningen för sinnesslöa barns vård, arbets-skolan för lytta och vanföra, Manilla blindinstitut vid Tomtebodas m. fl. Golfvets midt upptages af utställningar från boktryckerier, de högre bildningsanstalterna i riket m. fl.

I det ståtliga tornrummet till vänster om ingången presenterar sig Gymnastiska centralinstitutet med dess attiraljer.

Vi vända nu våra steg till höger och lämna den jämförelsevis låga tillbyggnaden. Imponerande och praktfull utbreder sig den stora hall, som upptager den redan färdiga delen af nordiska museet och som är helt och hållet anslagen till *husslöjden* och *kvinnornas arbeten*. I denna stortartade omgifning te sig de träväggar, som skilja de olika länens utställningar, som lilliputverk i jättelandet.

Men innan vi inträda i denna hall möter oss alldeles vid själfva ingången en gammal kär bekant. Det är »damernas egen» *Idun*, som här anordnat en elegant salong, där vi kunna slå oss ner en stund och hvila ut.

Så fortsätta vi vår vandring. Utefter de bägge långväggarna och på läktaren utbreda sig de otaliga, skiftande alstren af vårt lands rika husslöjd, äfven upptagande midtpartiet af golfytan. Största utrymmet upptages af Elfsborgs län, Gefleborgs län, Västerbottens och framför allt Norrbottens län. Äfven Göteborgs stad har erhållit ett rikligt tillmätt utrymme.

De fyra rummen vid sidan af fonden äro anslagna till Stockholms stad, medan själfva fonden upptages af »Handarbetets vänner».

Antalet utställare från Stockholm uppgår till 140. Det kan sålunda icke komma på fråga att här uppräknas dem. Hvad hufvudstaden äger af framstående skicklighet på kvinnoarbetets område finnes här samladt — från magasin och atelierer såsom Bikupan, L. Lublin, Nordisk konst- och slöjduutställning, fröken Johanna Brunsons praktiska konstväfnadsskola, Jakob Kulle m. fl. till den stora mängden af enskilda utställare.

»Handarbetets vänner» och fröken Selma Giöbel ämna äfven utställa i stora Industrihallen.

Under vinterns lopp komma så väl i

hufvudstaden som i de olika länen förberedande utställningar att afhållas, vid hvilka nödiga gallringar företagas, och hvarvid bestämmes, hvilka föremål som skola representera länen vid den stora utställningen i Stockholm.

Middagar i societeten.

»Gå ni på konserten i afton?»

»O, nej! Vi äro bjudna på middag till justitierådet.»

»Är där också middag nu! Det är den fjärde familjen inom de finare sällskapskretsarne, som har middagsbjudning i dag. Nu bli här återigen tomma stolrader i konsertsalen! Jag har glatt mig så ofantligt vid utsikten till att få höra denne berömda konstnär, fast jag aldrig utan bäfvan går in i en konsertsal här, ty jag har de flesta gångerna skämts erbarmligt, då konstnärerna fått sjunga eller spela för så godt som tomma hus, emedan det varit middagar eller supéer i societeten.»

»Tja! Hvad är att göra, kära Signe? Tidningarna skrika, förstas, ut oss som omusikaliska, då societeten nu gång på gång lyst med sin frånvaro, men hvarför skola vi just vara tvungna att infinna oss, när vi bjudas på roligare saker? Här äro ju många tusental, som ej ha förhinder — Vet du, Signe, jag tror verkligen, att det allestädes är för flertalet lika tråkigt som för mig att sitta på en konsert.»

»Men, Inez då! Inte kan du tro något sådant! Du bara förtalar dig själf; du vill väl inte inbilla mig, att du föredrager en middagsbjudning framför en konsert af de mest framstående konstnärer!»

»Det gör jag obetingadt, och det göra flere med mig —»

»Döm ej om flertalet! För mången, mången, som, i likhet med mig, längtat och trängt efter att få höra, till exempel, Marteau, är priset därför ett absolut hinder, synnerligast för familjer, som gärna dela hvarje fröjd med hvarandra. Vet du, Inez, hvad du nu och alltid borde göra? Jo, skicka din konsertbiljett till någon musikalisk själ, som ej har råd att offra två kronor på ett nöje. Jag har åtminstone i dag förskaffat mig en glädje genom att skicka de biljetter, vi på förhand tingat, till två personer, hvilka blefvo formligen hänryckta öfver att få bevista denna konsert. — Men du skall få se, att om man ännu en höst och en vinter låter konstnärer af rang uppträda gång efter gång för tomma stolrader, så komma slutligen inga betydande konstnärer hit, och så få vi oskyldiga lida för de skyldiga.»

»Du kan ju strejka. — Eller skall du icke på någon middagsbjudning?»

»Strejka, då generalen bjuder! Vet du hvad subordination betyder?»

»Tja, hvad är att göra! Men jag skall i alla fall skaffa mig två ställföreträdare på den väl-signade konserten. Och nu går jag hem, klockan går mot fyra och middagen är klockan fem.»

»På samma klockslag som generalens. Ack, om man ändå finge gå från bordet till konserten!» —

Det var endast en intim krets af tolf personer, som var inbjuden till generalens. Bordet var festligt dukadt, men gästerna lade genast märke till, att endast ett rödvinsglas fanns vid hvarje kuvert, och man undrade nyfiket, hvilken nyhet vid serveringen som nu skulle öfverraska gästerna, ty generalen, liksom också hans fru, voro tongifvande för mer än en sällskapskrets.

Soppan var alls icke märkvärdig; man var tvärtom något flat öfver att bli bjuden buljong, som var hvarken bättre eller sämre än man fick hemma i hvardagslag.

Därpå inbars en väldig helstekt gädda, så väl sönderskuren, att betjänten, som serverade, med lätthet kunde praktisera stycke efter stycke på silfverspaden, då gästerna lade för sig. Man satt en liten stund, väntande på såsen och annat möjligt tillbehör till denna rätt, men då ingenting vidare syntes till, doko gaffiarna ned på de bruna styckena, och nu följde utrop af förvåning, förtjusning och en eller annan suck af sviken väntan, allt beroende på hvars och ens smak för denna alldeles nya anrättning, hvilken dock hade en märklig förmåga att lifva stämningen.

Omedelbart därpå följde steken med sina grönsaker, och måltiden afslöts med en dessert af ett par friska fruktsorter.

Fashionabla bröllop.

Likhet med hvad som sedan länge är bruket i utlandets förnämligare familje- och kvinnotidningar, ämnar äfven Idun hädanefter meddela porträtter af ett eller annat brudpar ur de högre kretsarne hvars trolofning eller förmälning på grund af kontrahenternas sociala ställning är ägnad att ådraga sig ett allmänare intresse. Vi hafva i dag nöjet att göra början med det lysande äkta par, hvars förmälning i tisdags här i hufvudstaden försiggick med mer än vanlig éclat, i det kronprinsen och kronprinsessan höllo bröllop för kammarherren hos kronprinsen greve *Magnus Brahe* och hoffröken hos kronprinsessan fröken *Anna Nordenfalk*.

Brudgummen, som är född år 1849, tillhör, som känt, en af våra allra förnämligaste urgamla svenska ätter, hvilken nu räknar endast tvänne manliga representanter: den äldre brodern, tjänstgörande öfverstekammarjunkaren greve Nils Brahe, det stora fideikommisset Skoklosters innehafvare, samt den yngre, greve Magnus Per Brahe, hvilken som herresäte besitter Rydboholms slott i Roslagen. Grefve Magnus Brahe är för öfrigt f. d. ryttmästare vid lifgardet till häst och innehafvare af en hel rad lysande ordnar.

Bruden, fröken Anna Augusta Nordenfalk, föddes år 1863 och äro föräldrarna: preses i Akademien för de fria konsterna friherre Johan Nordenfalk och hans maka i andra giftet Emilie Augusta Reuterskiöld.

Vigselakten försiggick, som sagdt, i tisdags kl. 12 middagen i k. slottskapellet. Vackra anordningar hade vidtagits i kapellet med anledning af högtidligheten. Sålunda funnos omkring altaret prydliga blomstergrupper omväxlande med högstammiga bladväxter, och dekorationer af bladväxter prydde äfven kapellets nischer. Å den med rödt sammet klädda altarringen var utbredd ett hvitt sidenkläde.

Före den högtidliga aktens början sam-

GREFVE MAGNUS BRAHE.

GREFVINNAN ANNA BRAHE, f. NORDENFALK.

lades i det mattbelagda koret ett stort antal bröllopsgäster, inbjudna af kronprinsparet, bland hvilka märktes statsminister Boström, ministern för utrikes ärendena greve Douglas, riksmarskalken friherre von Essen och norske statsministern Gram, svenska och norska statsrådets ledamöter, generalen greve Lagerberg, öfverståthållaren friherre Tamm, flere medlemmar af generalitetet och amiralitetet, högre officerare, f. d. statsråd, presidenter och högre civila ämbetsmän, medlemmar af diplomatiska kåren och den högre societeten samt herrar och damer tillhörande hofvet. Halfva kapellet upptogs af de inbjudne i lysande dräkter. På högra sidan om altaret voro stolar framställda för de kungliga personerna. Midt emot sutto brudens och brudgummens närmaste anförvanter samt ett stort antal damer tillhörande hofvet och societeten.

Vid tiden för aktens början infunno sig konungen samt kronprinsen och prins Carl, samtidigt med att änkehertiginnan af Dalarne, prins Wilhelm och prinsessan Bernadotte togo plats i kapellets kungl. loge vid altaret.

Efter de kungliga personernas ankomst infördes brudgummen af kronprinsen och bruden af sin fader och togo plats framför altaret. Ceremonien började med att en blandad kör från orgelläktaren rytmiskt afsjög första versen af psalmen 33. Därefter följde vigseln enligt formuläret, förrättad af hofpredikanten Bring, hvarefter kören sjöng en hymn af G. Wennerberg och akten avslöts med sista versen af ofvannämnda psalm.

Efter ceremoniens slut framträdde konungen, kronprinsen och prins Carl till brudparet och framförde sina lyckönskningar, hvarefter de nygifva fingo mottaga välgångsönskningar af sina närmaste anförvanter och öfriga inbjudne.

Den högtidliga akten bevistades af ett hundratal personer, som erhållit inträdeskort till kapellet.

Efter vigseln gaf kronprinsen déjeuner för brudparet och dess anförvanter samt omkring ett hundratal öfriga inbjudna personer. De nygifva afreste efter déjeunern till greve Brahes egendom Rydboholm.

»Nu ha vi god tid till en pratstund vid kaffet,» sade värdinnan och steg upp från bordet. »Det skulle glädja min man och mig mycket, om detta sätt att göra middagar — eller kanske afskaffa dem — på dagar, då vi kunna emotse någon större konstnötning, fallit eder alla i smaken.»

»Men blir det inte dyrt att bjuda på konsertbiljetter i stället för på stekt fisk?» plumsade öfversten ut.

»Räkna själf efter!» uppmanade värden skratande med en hastig blick öfver bordet, där rödvinskarafferna glänste i ensam storhet.

Herrarna drogo sig in i rökrummet, där öfversten gick grundligt igenom frågan:

Åtta rätter mat med diverse finare viner för tolf personer eller tre rätter god mat med rödvin samt tjuguatta kronor till biljetter.

»O, jag är så glad, så glad öfver att få höra denne konstnär!» sade fru Signe, smuttande på sitt kaffe. »Häriifrån bli vi nu fjorton, som komma till konserten. Fjorton, sexton, aderton, som jag säkert vet, fortfor hon tänkande på de fyra biljetter, hvilka hon och fru Inez skänkt bort. »Men här äro tyvärr tre middagar, utom denna, inom societeten! — Bara salen ej måtte bli allt för tom nu igen!»

»Lätom oss hoppas det bästa!» smålog värdinnan. »Kanske de andras gäster ha strejkat.»

Man öfverenskom att gå tidigt till konserten, men vid inträdet såg dock fru Signe till sin glädje, att tre eller fyra grupper af tolf à fjorton personer hade tagit plats på salens stolar, och hon studsade när hon i den ena gruppen såg fru Inez ifrigt vinka och nicka, att hon ville säga henne något.

»Det är en formlig komplott!» hviskade hon, då Signe gick fram till henne. »På hvar och en af middagarna bjöds på atrapper med konsertbiljetter; för resten endast hvardagsmat. Generalens har anstiftat det hela för att rädda stadens ära.»

»För att bereda oss ett nöje och afskaffa en osed, kära Inez. — Nej, se bara, hur salen fylles!»

»Troligen ha alla middagsgästerna skaffat sig ställföreträdare, liksom du och jag. Tidningarna ha ju...»

»Tyst, Inez, där ha vi konstnären!»

Ave.

På stjärnevingar.

Skiss för Idun af Vera.

Så treflig ungdom som prästgårdens fanns icke i nejden. Glädtig, sällskapsvan, musikalisk. Sjunde-klassistens nyss klarnade basstämma hade den mjukaste timbre, äldsta dottern sjöng alt och den yngsta, Hertha, hade en klockren sopran. Vice pastorn, som varit sånganförelse inom sin nation i Lund, älskade sången ända till passion. Det var naturligt att ungdomsglädjen i prästgården oftast tog sig uttryck i klingande toner, och hade lifsmotet hos de unga icke kunnat brusa ut genom sångens ventil, skulle det rent af tryckt de respektive innehafvarne, så mäktigt låg det i sinnena. Läppjandet på lifvets dryck hade hos dessa fyra unga kvarlämnat oblandadt söt smak på tungan.

Vice pastorn hade utgått ur ett burget, lyckligt hem. I prästgården, där inkomster och utgifter däremot haft rätt svårt att gå ihop, hade far och mor burit alla bördor på egna axlar och aldrig lossat på banden och bedt barnen försöka på med ett hjälpande tag.

Nu voro far och mor gamla och silfverhvita i håret och hade börjat hvila sig något. Inga särdeles bittra minnen tyngde de gamle och öfver deras godmodiga läppar frambröt mången gång skrattet i kapp med den sorglösa ungdomens.

Ett par faderlösa unga flickor voro sedan hösten inackorderade i familjen. Ella Bure, »Älfvan», en femtonåring med rikt blondt hår och någonting drömfint, skärt blommande under ett par djupblå ögon, lofvade att bli en skönhet.

För sin moder, hvars enda barn Ella var, utgjorde hon i denna värld solen, luften, lifvet själf.

Men då Ella uppnått sina femton år, ville hon ovillkorligen på en tid komma i en familj med ungdom, och då man sökte efter en god och glad sådan, fann man prästens i Granlid vara den mest lämpliga.

Vid det gästfria hemmets dörrar stannade åkdon både bittida och sent. Trädde en frusen resande någon vinterkväll från köld eller oväder in i prästgårdens stora sal med fyra fönster, där familjen vanligen satt samlad i skenet från en stor spiselbrasa och från en taklampa, slog känslan af hemtrefnad emot honom som en varm våg och lät honom erfara psykiskt välbehag på samma gång som fysiskt.

Ella fann sin första afton i prästgården lik ett uppvaknande till lifvet. Därhemma låg det liksom sordin öfver tillvaron. Ingen var ung, ingen förde väsen. Här klingade skrattet, infallen haglade. Skämtet var så hemmastadt i alla hörn, att man aldrig gick säker för det. Prosten trollade sin gummas fingerborg bort i kakelugnsnischen och prostinnan vände upp och ned på prostens bok, bäst han läste. Borta i ett hörn satt sjunde-klassisten, som händelsevis var hemma, då skolan var stängd för nervfeber-epidemi, och »drog handskar» med de yngsta flickorna. Han blef »dömd» att säga en osanning åt en liten fröken med aristokratiska händer. »Klara har förtjusande händer,» sade han. »Det skulle ju vara en osanning!» utbrast den unga damen förnärmat. Ett muntert skratt — och lilla fröken, som förräddt sig, blef pionröd.

Vid pianot fantiserade vice pastorn dämpadt. Han sneglade ibland åt den unga Hertha, som i husmoderliga småvärf flög omkring lätt som ett fjun och liksom förde ljusa strimor med sig, hvar hon dansade fram. Ville hon icke sjunga i kväll? Visst ville hon. Snart fyllde ett smältande solo, en duett eller kvartet det låga, ovanligt stora rummet.

Prosten älskade »Stilla skuggor» och prostinnan »Kom afton, sänk dig neder» framför alla andra nummer. De unga flickorna ville ha romanser och ballader, och reper-toaren tillfredsställde allas smak.

»Mamma, här är förtjusande, får jag fara tillbaka hit strax efter julen?» skref Ella till sin mor i december, kort innan hon skulle resa hem till julafton.

Det blef som dottern önskade. Strax på nyåret fick hon återvända till Granlid.

Julkalasen hade ännu icke ägt rum hos alla grannarne. Det hos kammarherrens var

lyckligtvis ännu att vänta och det brukade vara det roligaste af alla. Där fick man alltid dansa efter »riktig» musik, och de långa neväerna, som alltid julade ute hos kammarherrens, och för hvilkas skull man ställde till dans, voro fulländade dansörer, om de också ej voro särdeles hemma på andra områden.

Visst var grefvinnan, som alltid räckte bara två finger till hälsning, en bra nog originell värdinna, fränsedt paryren: hängande hår, urringad sammetsklädning se'n 1830-talet och äkta spetskragar med konserverad smuts se'n — l'ancien régime, men dock, hvad man hade roligt där!

F. d. kammarherren, som var »bara adel», ansågs äfven som ett original, förmodligen på den grund att han i uppträdandet så mycket skilde sig från herrarne på orten för öfrigt. Det var ju ingen som andats hofluft mer än han. Den som gjort detta under ett halft lif har troligen rätt obetydligt i behåll af sin ursprungliga utrustning. Om kammarherren trodde man, att han icke längre hade normal ryggrad. Han bugade och bugade oupphörligen, låg lika dubbel för prostinnan och kronofogens fru, som han någonsin gjort det för salig kungen och drottningen.

Allt detta komplimenterande gjorde emellertid fruarna till hälften förlägna, och när helst kammarherren, som alltid sade t i stället för d, beklagade att han så sällan »hate tet nöjet att se tamerna,» så såg t. o. m. den morska majorskan ganska tam ut.

Emellertid kom bjudning till kammarherrens på torsdag. Ella jublade. Nu skulle hon få dansa till kl. 2 på morgonen och frossa på glace och konfektyrer.

Mot de unga från Granlid, som med sin friska sång piggade upp sällskapet i sin helhet, var grefvinnan alltid mycket nådig. Mot sin man var hon dessvärre sällan aimabel.

På detta minnesvärda kalas råkade herre och fru emellertid illa ut för hvarandra, fast det annars alltid tycktes vara grefvinnan som behöll slagfältet.

Det taltes om giftermål.

»Ja,» inföll grefvinnan, »giftermål i och för sig är nånting horribelt, man kan i alla fall gifta sig mer och mindre dumt. Jag, som såg en Oxhufvud, en Svinhufvud och en Leyonhufvud bland mina friare, var likafullt nog stupide att ta ett fårhufvud.»

Troligen skilde sig kammarherren icke mycket från sina medfriare; den tidens högborne herrar hade i regeln börd och relationer att tacka för sin ställning i samhället, för hvilken de för öfrigt kunde passa eller alls icke passa, allt som det föll sig.

Den gode kammarherren kunde i likhet med sina samtida icke vidare ledigt behandla sitt modersmål, en omständighet som stundom beredde orten en liten förlustelse. Så annonserade han en gång i läntidningen efter en förlorad brun hund »med hvit nos samt ben samt svans» och tillkännagaf en annan gång om en nyuppsatt kvarn: »malningen sker under mina ögon.»

För egen del stördes icke kammarherren af det lilla skämt man anställde öfver hans tvetydiga svenska. Han hade nog af bekymmer med att hålla ihop resterna af en fordom lysande förmögenhet och att gå ur vägen för utbrotten af sin högättade makas lynne.

Aldrig, aldrig skall det gå ur åskådarnes minne, det som tilldrog sig under detta

oförgätliga kalas, där Ella hade den stora glädjen att få dansa.

Grefvinnan satt i en låg gungstol och kammarherren stod händelsevis bakom.

Tankspridd gungade den gamle herrn ett par tag på stolen, då i en blink . . . i ett hemskt, allt förlamande ögonblick . . . stolen gick öfver med den nådiga. . .

Salongen blef utrymd såsom genom ett trollslag. De yngre kavaljererna störtade hufvudstupa nedför trapporna ända ut i snön och damerna dunstade ut i salen, rödblåa under bemödanden att förbli allvarsamma.

Kammarherren stod alldeles handfallen; hofetiketten kände inga regler för ett fall som detta. — »Hvem kunde ana att stolen skulle gå öfverända . . . kunde gå öfver änta . . .» upprepade han liksom mekaniskt.

Betjänten var den ende som hade nog présence d'esprit att vända fru grefvinnan med rätsidan uppåt.

Den så till sägandes konstpaus i soirè-programet, som uppstod genom den oförmodade kullerbyttan, var ej lätt att fylla i. Men grefvinnan, hvars ögon gnistrade af undertryckt raseri, ropade: »en vals!» och musiken föll blixtnabbt in med »Avant le bal».

Aldrig har en dans gått med mera schwung eller de dansande paren sett skalkaktigare ut.

I kabinettet lugnade nu grefvinnan sina nerver genom att för några äldre damer visa familjejuvelerna — blott för nöjet att få förringa mannens.

»De . . . ska juvelerna, pah . . .» sade hon föraktligt, »här ser ni mina familjujuveler. Detta armband har tillhört min mormors mormor, född markisinna . . .» här följde ett långt franskt namn med visst två de . . . »det är ursprungligen en skänk till familjen af Louis quatorze.»

Hon blickade stolt upp på ett dampor-trätt på väggen, porträttet af en skönhet, grefvinnan själf i unga år med små lockar kring pannan.

Ofrivilligt jämförde de närvarande originalet och porträttet och lika tydligt som det sagts högt uttalades i åtskilliga blickar: »skall detta vara hennes nåd?»

Men ute i salen gick dansen så bedärande vackert just nu. De unga flickornas ljusa klädningar och långa lockar böljade i en långsammare takt. Ögon strålade, hjärtan klappade, berusade af sin egen fullhet; ungdomen kände sin makt och sin lycka, njöt i fulla drag, log mot hvarann och mot det obekanta lifvet.

Ella var så genomträngd af ungdomlig lycksalighet, att den skära skönhetsknoppen med ens slog ut till ros och drog till sig allas blickar.

Till och med den förfärligt förnäma, fast tyvärr något lytta gamla fröken från länsresidenset betraktade henne beundrande och glömde att afundas.

»Men hvad är hon lik, la petite? En fé, en rosenalf?» frågade hon sin kavaljer.

»Hon är lik skaldens dröm, tror jag,» svarade denne, som äfven ville yttra sig poetiskt.

Därute stod månen blank på mörk grund och i dess kalla sken gnistrade jordens stjärnsådda täcke. Det var bitande kallt.

Då de dansande bröto upp, hade det på morgonsidan blifvit ännu några grader kallare än förut. Vägen gick genom djup, frostfransad barrskog och så öfver insjön. Som ett barns själ låg den lugn och ren, öppen för månglansen — och kylan. Bjäl-

lerklängen tonade som konstlös musik till den mystiskt tjugande text månen skref i nordisk vinternatt öfver slumrande skog, öfver isbunden sjö.

Ingen af prästgårdsungdomen var försedd med pälsverk. Kölden trängde lömskt genom hvarje ytterplagg. »Älfvan» satt i knät på Sofia, prostens äldsta dotter, då det icke hade varit möjligt att utfinna en annan plats åt henne i de två öppna slädar, hvaröfver prostens föfogade. Men »Älfvan» tyckte, att hon hade florsklädning och ett par snökristaller på axlarna och att fingrarna blefvo till hvita vingar som förde henne högt, ända till stjärnorna. Ja, där hade hon visst re'n gjort besök den kvällen; hon hade haft så gudomligt roligt, men allra roligast hade det i alla fall varit att dansa med Hugo, sjunde-klassisten.

Hertha hade dansat tre gånger med provinsialläkaren och tänkte med rodnande kinder på hans ömma blickar. I hennes fantasi fanns ej plats för v. pastorn, han var ju nästan en bror, tyckte hon.

V. pastorn hade naturligtvis icke dansat. En manlig arm kring Herthas smärta lif var den kväljande syn, som han nu lönlöst sträfvade att förjaga.

»Ella, du sofver!» ropade plötsligt Sofia förskräckt, då Ella sjönk ned mot hennes axel.

»Nej, nej . . .» mumlade »Älfvan», men tycktes i alla fall strax insomna.

Då ändrade man plats, bäddade ned »Älfvan» på slädans botten och lät henne stödja sig mot Sofias knän.

Så ändades då hemfärden i månljus på knarrande stråt. Ingen hade sett, att döden på sin svarta häst ridit bredvid Ellas släde ett godt stycke väg.

Från den natten började Ella hosta tidigt om morgnarna. Då sofvo de unga rums-kamraterna djupt. I prästgården var man lika främmande för sjukdom och svaghet som för spirituosa och weltschmerz. Sedan barnen voro små, hade ingen i den familjen någonsin legat sjuk. Prostinnans nerver hade måhända gått till ro och döttrarnas möjligen icke vaknat ännu. För egen del hade prostens aldrig betalt ut ett läkararvode.

Ella var mycket rädd att förråda något illabefinnande. Då skulle ju mamma få veta det, bli utom sig och hämta hem henne. Allting var så godt och bra hos mamma; hos prostens var icke alls komfortabelt, men där var roligt . . .

Safven steg i björkstammarne. Marken tog en lätt skiftning i grönt. Solen lyste så där omutligt klart, som hon gör det på vårsidan. Då stod Ella en dag på förstugutrappan och matade dufvorna. De voro Hugos skötebarn — och så hade de blifvit hennes. Tamare dufvor kunde ej finnas. Sirena och Gloria brukade sitta på axeln och ta hvetebrodet ur mun på Ella, och Don Quixote och Bayard följde med in i rummen, där de voro lika hemmastadda som i dufslaget.

Då kom prostinnan ut och ställde sig att se på, hur Ella, som stod midt i solens strålände ljusflöde, matade dufvorna. Hvad var det för en förändring i det unga ansiktet med sin gloria af gyllne hår? De blå ögonen hade det icke-jordiska uttryck, som ibland blixtrikt röjer sig hos dem, hvilka dagar redan äro räknade.

Prostinnan blef offer för en förfärande ångest. Så hämtades doktorn och — mamma.

Med fru Bures stumma förtviflan föll den första djupa slagskuggan öfver prästgårdens ljusa hemlif. Den vek ej därifrån under långa år.

»Älfvan» fördes hem. Midsommarsolen lyste ännu på de tärda dragen. När rosornas tid kom, flämtade ännu lifslågan.

Då kom en dag v. pastorn, som passerade orten, att hälsa på Ella och höra efter hennes befinnande. Den bestörtning han erfor vid åsynen af hennes förändrade utseende, afspeglades i hans ansikte, och ändtligen förstod Ella själf, att hon var invigd åt döden.

»Måste jag dö, jag som icke lefvat . . . mer än fem månader,» tillade hon hviskande. Det var just så lång tid hon tillbragt i prästgården.

V. pastorn, som nyss satt provinsialläkarens trolofningsring på Herthas hand, vände sig bort, mumlande: »Månader eller år, det är detsamma . . . för alla kommer det en vinternatt, då lifvets glädje fryser till döds. . . .» Men högt sade han:

»Minns ni, att ni tyckte er ha snöstjärnevingar och flyga högt upp mot skyn, då ni for hem från julkalaset? Nu växa vingarne, lilla Ella — jag ser dem.»

Ella fäste sina onaturligt stora ögon på pastorn.

»Jag ser också något nytt hos er . . . det skall så småningom bära äfven er högre upp . . . Hälsa Hugo.»

Tigande tryckte pastorn den lilla tärda hand, som räcktes honom.

Nästa dag låg den för alltid orörlig.

Från Iduns läsekrets.

En ropandes röst.

Stockholm har sin asyl för »pauvres honteux», landsortens städer sina större eller mindre hem och välgörenhetsinrättningar, dit fattiga och sjukliga äldre kvinnor af den s. k. bättre klassen kunna vända sig för att finna fristad eller hjälp och understöd i sin nödställda belägenhet. Men det finns ock inom vårt land en skara af dessa mindre lyckligt lottade människor, som vi kalla »pauvres honteux», hvilka ej hafva förmånen af att tillhöra något stadssamhälle; boende på landet, kunna de af flere orsaker kanske ej få förändra vistelseort, gömda för världen och glömda af världen framlefa de där sitt lif, utan att värmas och stärkas af den kärlek och gifmildhet, som människovännerna utsträcka till alla behöfvande och lidande, som komma inom räckvidden för deras blickar. De hafva ingen att vända sig till för erhållande af hjälp. Vänner och släktingar hafva måhända tröttnat eller genom motgångar, sjukdom eller dödsfall själfva blifvit urständsatta att bringa vidare hjälp, och landtkommunerna hafva sina många understödstagare, för hvilka »kassan» endast räcker till att lämna ett ringa bidrag till det nödtorftiga uppehållet. Lefvande i ett dagligt ekonomiskt betryck och af omständigheterna tvingade till en motbjudande skuldsättning, blir för dessa öfvergifna dagen tung och bitter; hopplöst och modlöst motes framtiden. — — —

Den, som nedskrifvit ofvanstående, vill af varmaste hjärta bedja de människovänner, som Försynen gifvit medel och makt, att tänka på dessa landsbygdens stackars fattiga, hvilka måhända genom sjuklighet eller en framskriden ålder äro oförmögna att försörja sig själfva. Tidningarna omnämna ofta, huru ädelsinnade och barmhertiga personer skänka stora summor till milda stiftelser och välgörenhetsinrättningar så väl i hufvudstaden som landets öfriga städer. Om någon vid en sådan utdelning också ville tänka på landsbygdens pauvres honteux! Vore början en gång gjord, så skulle nog fortsättningen växa fram därur till en räntebärande fond, hvaraf berättigade sökande skulle erhålla bidrag i mån af tillgångar och antal sökande, och önskligt vore att ingen bestämmelse om viss trakt eller hem-

ort vidfogades, utan att rättigheten att söka finge utsträckas till i landets alla delar boende fattiga och hjälpbehöfvande kvinnor. Om en dylik fond en gång komme till stånd, skulle därigenom tröst, glädje och hopp ingutas i mångt betryckt sinne och en stråle af lifsglädje få lysa in i många kvinnors tunga och ensamma lif. —s.

Från en kvinnlig bagare

har tillsändts oss följande skrifvelse, hvilken nog torde innehålla ett uppslag att behjarta:

Många reformer äro utförda och ännu flere påtänkta af nutidens goda och lyckligt lottade damer, för kvinnans utveckling i flere afseenden, men till allt detta fordras penningar, och då är det af stor vikt att förtjäna sådana. Genom att anlägga mindre bagerier och anställa endast kvinnliga arbetare skulle de många hundra kvinnor, som nu samarbete med männen i de nuvarande bagerierna, få en lycklig tillvaro emot nu. Många flere skulle då ock få sin utkomst i bageriyrket, hvilket naturligtvis borde tillhöra kvinnan såväl i städerna som på landet, där hon oklanderligt och uteslutande utför detta arbete. Det inses lätt, att betydlig vinst på dylika bagerier skulle uppstå. Mönster för ett dylikt bageri ha anlagts i Stockholm af fröken Erikson, Grefturegatan n:r 54, samt af fru Forsman, Brahegatan n:r 45, där användes en flyttbar bakugn; kallad »Bravo», som kan grädda 400 kilogram om dagen med en vedåtgång af endast 40 öre. Dessa damer lämna säkert alla upplysningar, som kunna erfordras. Ugnarna lära kosta, af den storleken som där användes, 600 kr. och kunna fås hos fabriksör Svensson, Ragvaldsbro. Tänk, om vi kvinnor skulle få öfvertaga hela tillverkningen af brödet! Det önskar

Mry, bagerska.

Våra läxor.

Jag såg henne, den ömma, uppoffrande makan, den ädla, högsinta kvinnan, vid sin sjuke mans sida, lindrande kvalen med sitt milda, kärleksfulla deltagande, förkortande de långsamt framkrypande timmarna med sin aldrig svikande glädtighet, sitt innerliga, sympatiska medlidande, tröstande, styrkande, uppmuntrande, glömsk af sig själf, sitt eget behof af hvila och förströelse, vederkvickelse och ro, utan någon annan önskan än den att *han* måtte lida mindre, att *han* skulle besparas alla obehag, all anledning till oro och bekymmer. Tålrig som blott en sant älskande kvinna, ägnade hon sina dagar och nätter åt att aktgifva på honom, lyssna till hans minsta önskingar villigt rättande sig efter hans kanske ibland — som ju ofta är fallet med sjuklingar — mindre billiga fordringar, aldrig klagande, aldrig hysande en tanke på sig själf. Jag såg henne sålunda under en följd af år, orons och smärtans tunga år, gå pröfningsens väg stilla fram, och jag tyckte mig kring hennes panna se likasom en gloria strålarna från en sann och ädel kärlek, en aldrig svikande trohet, en själföfgätenhet utan alla gränser. Ofrivilligt runno mig därvid i minnet kardinal Wisemans ord på dödsbädden: »Jag känner mig lik en skolgosse, som kan sina läxor och nu reser hem för att fira ferierna,» och jag tänkte: hon håller nu på med *sina* läxor, dessa svårlärda läxor, som vi alla måste genomgå för att en gång vinna betyg i den sista stora maturitetsexamen.

Och lifvet har för oss många sådana läxor, bittra, motbjudande, svårfattliga läxor, och det vill till att vi för att icke tröttna eller uppgifvas rätt må fatta innebörden af dem och det pris som är fäst därvid, nämligen vår egen andliga utveckling och förädling, vårt oupphörliga framåtskridande från mörker till ljus, från lidande till sällhet.

Man kan lätt föreställa sig att den engelske prelaten, för att kunna fälla ett yttre sådant som det här ofvan anförda, måste hafva pröfvat livets många bittra erfarenheter och därigenom kommit till en andlig mognad, som förvissade honom om det pris han eftersträfvat, ferierna i det himmelska fadershuset.

Och för hvar och en af oss, som icke tro på den ändlösa sömnen, utan äro nog lyckliga att kunna fästa vårt hopp vid en fortsatt tillvaro efter detta jordelivets slut, där vi med dem vi älskat och sympatiserat med här nere skola allt mer och mer utvecklas till fullkomning och förädling, tills vi vinna vårt mål och blifva hvad vi från tidens början voro utsedda till, för hvar och en af oss är det af vikt, huru vi lära våra läxor, de läxor lifvet ger oss, hvar och en i sin stad och på sitt sätt, på det att det slagg, som vidlåder oss, må mer och mer försvinna och vår andliga människa må utbildas till den idealmänniska vi ursprungligen voro ämnade till. Detta skola »våra läxor» förhjälp oss till, och besinna vi blott detta rätt, så förlora de mycket af sin udd och blifva oss mindre motbjudande, ja, kanske till och med kära. Vi veta, att utan dessa läxor skulle vi aldrig hinna den andliga mognad, vi dock så gärna eftersträfvat, och därför se vi också en och annan från pilgrim med glädje böja sig under det kors, som kan synas andra utomstående så tungt, ja, outhärdligt att bära.

Iduns porträttgalleri skänker oss många dyrbara, uppmuntrande och stärkande lärdomar till hjälp i vårt sträfvande härutinnan, ty ett ädelt fördomme är att likna vid en stödjande hand i livets irrgångar, och till detta porträttgalleri kunde med skäl äfven min i anonymitetens slöja höljda hjälptinna räknas, alldestund hennes fördomme är af samma verkan för alla dem, som med henne komma i beröring.

Lifvets stig är, som vi redan sagt, ej alltid strödd med rosor, såsom vi i början af vår vandring så gärna vilja föreställa oss, och ju längre vi komma fram på den, desto oftare såras vår fot af törnen och ojämnheter och vi känna oss mången gång trötta och uppgifna. Men må vi då ihågkomma, att allt detta är blott läxor, som vi till vår egen och andras nytta hafva att genomstafva och inlära, och att, då vi som fitiga skolbarn allvarligt arbeta därpå, vi ock en gång, likt den engelske prelaten, skola kunna fröjda oss åt de väntande ferierna.

Lara.

Ur notisboken.

För *damvärlden* ej minst torde den nya sevärdhet, som tillförts hufvudstaden genom den i dagarna öppnade s. k. Birger-Jarls-passagen, blifva till lockelse och en flitigt besökt promenad- och affärsled. Längre har man gått och stirrat på inskriften »Passage Birger Jarl» öfver portarna till hörnhuset nr 9 Birgerjarls- och nr 10 Smålandsgatan, och att meningen vore att här få en bekväm och treflig gatugenomgång hade man ju ganska klart för sig. Men hur det inre tedde sig, därom hade man ingen aning. Då man kommer in genom den ståtliga porten i romersk stil, finner man att nedre våningens gård är apterad till en med glas öfverbyggd genomgång, som leder tvärs igenom byggnaden från Smålandsgatan till Birgerjarls-gatan. Å ömse sidor om denna breda, ljusa gång äro i rad placerade butiker med stora utställningsfönster och afdelningar för monter af allehanda slag. De fria delarna af passagens väggytor äro afsedda för brokiga skyltar och reklamer, hvarjämte öga speglar här och hvar äro uppsatta. En bland de största butikerna är för

närvarande upptagen af Svenska segelsällskapet, som där anordnat en utställning af båtmodeller, hedersskänker och priser. Dessutom kommer ett elegant kafé i pompejansk stil att i passagen anordnas.

Våra damers släp. De långa promenadkjolarnes gatsopardagar torde nu snart vara räknade — ej en minut för tidigt! Åtminstone tycks själfva vår Dräkthereformförening, understödd af hrr läkare och annat förstärkt folk, nu på allvar ämna upptaga striden. Om måndag afton hålles sammansvärijningsmöte på Läkarsällskapets lokal. Se för öfrigt den närmare inbjudningen i vår annonsafdelning!

Fru Åda Fallstedt, elev af madame Marchesi, meddelar, såsom synes af vår annonsafdelning, undervisning i solosång. Fru Fallstedt har under tre vintrar studerat sångkonsten i Paris under den berömda lärarinnans ledning och är enligt hennes utlåtande »une chanteuse fort distinguée.»

Teater och musik.

Kungl. operan återupptager i dag fredag »Valkyrian», som sislidit år rönt så stor och berättigad framgång härstädes.

Vasateatern uppförde i tisdags för första gången ett skådespel i fyra akter, »Ungdomslek», af anonym dansk författare. Stycket har i Köpenhamn gjort liflig framgång och syntes äfven här slå an, delvis med allt skäl. Ett diletterarbete som det lär vara och nog äfven i mycket verkar, röjer det dock en obestridlig författartalang, har partier af friskt flödande humor — särskildt i den ypperliga andra akten — tecknar flere praktiska typer och scener ur kust- och fiskarlif, har med ett ord här och hvar en fläkt af uppriskande hafsbros öfver sig, som mellan fönstergardinerna i den landtliga fisklägeskrogen — där den med berömvärd illusion spelar genom tre hela akter — med sin stämning tränger ända ut i salongen. Utom dessa friskare element rymmer stycket visserligen ock bastanta tillsatser af både skeppsbrott, kärleksvc och hjältedöd — ja, till och med på köpet en ej så oansenlig järnvägsoylecka. Men dessa brokiga taflor torde nog endast bidraga att skänka det hela en bred popularitet såsom ett väl lagadt och underhållande folkskådespel.

Utförandet, om hvilket vi måste yttra oss i all korthet, var för öfrigt förträffligt. Den originelt teknade figuren, artistsjälen och strandbykrögaren Siems, samt hans gudsnådeliga harpa till hustru finga i hr *Eliasons* och fröken *Rustans* praktiska framställning lefvande lif. Högt lofvas förtjänar ock fröken *Lundeqvist* som deras dotter, den unga krögarflickan med sina naturbarnsfasoner från sjöbodarne, men sitt olyckliga hjärtesvärmeri från Köpenhamn. Hr *de Wahl* var en utmärkt ädel förste älskare — alldeles för god naturligtvis för denna jorden, från hvilken han ock under en hel chorus af kvinnoosnyftningar hämtas i sista akten; och fröknarna *Gottschalk* och *Borgström* representerade med segervan framgång olika facer af »das ewig weibliche» i hufvudstadsparyr. Till sist en honnör för regissörens arbete, förty iscensättningen var mönstergill. Vi tro, att programmet skall stå sig en god tid framåt.

Auliska kvintettens tredje kammarmusiksoaré ägde rum i tisdags inför en talrik och intresserad publik. Programmet inleddes med en rätt anslående stråkkvartett, hvars egendomlighet ligger däri, att hvar och en af dess fyra satser har sin särskilde kompositör, alla ryssar, hvilka behandlat ett och samma motiv. De fyra ryska tonsättarne voro Rimsky-Korsakow, Liadow, Borodine och Glazunow. Följde så en pianokvintett i c-dur af dansken Louis Glass, en fantasirik tonsättare, som till fullo behärskar sina instrument och förstär åt framkalla märkliga effekter. Kvintetten föreföll stundom något långdragen och erbjöd mångenstädes svårigheter i utförandet, hvilka dock erkännansvärdt öfvervunns. Pianostämman sköttes öfverlägset af hr Stenhammar. Efter nyssnämnda något oroliga tonverk kände nog mången det som en hvila att få höra Schuberts härliga af melodier flödande stråkkvartett i a-moll, op. 29, hvilken upptagits för att fira minnet af tonsättarens födelse för hundra år sedan. Kvartetten erhöi ett briljant utförande och väckte det lifligaste bifall.

Konsert gifves i afton i Vetenskapsakademien af bassångaren *T. Hofer* med biträde af konsertmästaren Aulin.

Herden och herdinnan.

Miniatur af *Elsa Lindberg*.

I.

Hon var så fin och täck — kinderna rosiga och ögonen blå, rent blå som blåsippor i solskens. Hufvudet höll hon en smula på sned, icke kokett, utan så att halsens linie smög sig mjuk och full af gratie upp under de små gula lockarna i nacken och gaf ett stilla, vemodigt behag åt den blå blicken, hvori det alltid låg som en outtalad fråga. Munnen var liten, nästan hjärtformig. Öfverläppen låg buktad som Amors spända bäge, munvinklarna voro svängda uppåt, de röda läpparna lätt spetsade som till en kyss.

Hennes hvita händer voro förtjusande med de svagt rosiga, små graciösa fingrarna, som voro litet lättjefulla i hållningen. Högra handen höll en ros — en skär ros med bakåtböjda, kupiga blad. En stor hatt satt på det lilla fina hufvudet — en stor, grön schäferhatt med brättet uppöjdt på ena sidan och en yfvig, hvit plym, som i en mjuk bukt föll ned på håret. Öfver pannan, under den gröna hatten ringlade sig små gula lockar ned mot ögonbrynens jämna, svarta bäge. Pannan var låg och smal, som om där endast kunde få rum små lätta, fladdrande fjärlinstankar och hakan hade mjuka konturer med en liten leende grop midt uti.

Hennes skära klädningslif med de halfkorta ärmarna slutade i en liten byggsam, fyrkantig urringning, där tog halsen vid, smärt och fin, böjd litet framåt, som när man lyssnar efter någon, väntar på någon.

Så stod hon dag ut och dag in med de små nätta fötterna i skor med guldspännen placerade på en grön tuftva, alltid lika ung och fager med sin skära ros i handen, och så skulle hon stå ännu i många år, tills hon gick i kras. Hon var så bräcklig, spröd och fin. Hon var af äkta, sachsiskt porslin — ett riktigt litet konstverk, sade man — en liten sirlig herdinna i halfkort, ljusröd kjol och grön schäferhatt — en liten herdinna utan herde.

I stället för sin lilla herde hade hon bredvid sig en kines. Han passade ej alls till henne, han var ej danad af det sköra, fina sachsiska porslinet, som så lätt knäckes. Han var af något slags tjock och stark blandning och höll att riktigt ruska uti. Hans kropp bildade nästan en fyrkant, som han satt där hopkrupen med benen korslagda. Det såg ut, som om han ej hade någon hals, ty det stora, klumpiga hufvudet var nedsjunket mellan de uppdragna axlarna. I dess ställe kunde han nicka med det, om man gaf honom en puff i nacken, nicka fort och glad, om det var en liten häftig puff, nicka långsamt och gravitetiskt, om puffen var stor och hastig. Han hade små elaka, svarta ögon, som sutto litet snedt under ögonbrynen, hvilka drogo sig uppåt, och från den långa öfverläppen under den korta näsan hängde ett par långa svarta mustascher ned öfver munnen.

Den lilla fina, nätta herdinnan och den fula, klumpiga kinesen — det var ett omaka par. Det sade jag också alltid åt tant Ursula, som hade ställt dem sida vid sida på sin byrå. Men då svarade hon endast »nej» och »barnsligheter!»

Tant Ursula — hon var lång och rak och allt var hos henne som linieradt efter en linjal. Från den raka benan var håret nedkammadt som i två raka gardiner, hennes tunna näsa gick nedåt som ett rakt, lodrätt streck och munnen var ett enda långt streck i vågrät riktning. Det var en mycket bestämd mun. Tant Ursula var visst född med ett »nej» uti den och ett »nej» fanns där alltid till reds att uttalas när som helst, och uttalades det ej, så kunde man se, att det *fanns* där ändå bakom det långa, vågräta strecket. Tant Cordula hade en precis likadan mun som tant Ursula — ett enda långt, vågrätt streck med »nej» bakom. Tant Cordula var syster till tant Ursula, men liknade henne för öfrigt ej, åtminstone till utseendet. Ty var tant Ursula uppdragen efter raka linier, så hade man till tant Cordulas konstruktion uteslutande använt cirklar.

Tant Ursula och tant Cordula bodde tillsammans och trots alla de »nej», som de långa, raka munnarna utbytte sinsemellan, fortsatte de att bo tillsammans och förarga hvarandra. Eller

Tandläkare dr Geo. Forssmans Tandpulver, två slag, Tandpasta, Tandtinkturer
 nya, präparerat för tandernas vård:
 handas å de bästa apotek. i partymått för och hos hrr
 handlande Partiförsäljning för Sverige Stockholm,
Bendix, Josephson & C:o, 11 Fogaringsgatan

kanske dessa »nej» hade blifvit för dem ett oundgängligt lifsbehof och de kände sig upplifvade af dem liksom gamla parhästar af jämt fördelade, små treffligt kittiande piskslänger.

Tant Ursula och tant Cordula hade tillsammans en liten våning på tre rum, som voro små som tilltöppta askar och med taket tätt öfver. De voro fulla af gamla möbler, arf från föräldrahemmet, stelt och symmetriskt ordnade. I de tre rummen gingo tant Ursula och tant Cordula dagen lång och nöpo, rättade och jämkade på allt. Det, som den ena satte *si*, kom den andra ögonblickligen och jämkade *så*. Sålunda gifvo de hvarandra ständig sysselsättning och hade det smånatigt och treffligt på sitt sätt.

Nu var det så, att tant Ursula hade fått ärfva efter det gamla föräldrahemmet den lilla vackra herdinnan, men tant Cordula hade ärfvt hennes herde. Tant Ursula hade en byrå i empirestil med konturerna rakt linerade alldeles som på hennes egen figur, på byrån ställde hon herdinnan, lätt och bakom henne en spegel med smal guldrum. Men så tyckte hon, att det såg ensamt ut, och därför placerade hon den fula kinesen bredvid henne.

Tant Cordula hade äfven ärfvt en byrå, men den var i rococo, svängd och rundad efter cirkel som hon själf, på den hade hon ställt herdinnans lilla herde. Han fick äfven en spegel bakom sig — en spegel med smal guldrum, maken till tant Ursulas. — Den lilla herden hade ingen bredvid sig. — Tant Cordula hade väl tyckt, att han som karl godt kunde stå ensam och ensam blef han.

Det var en vacker gosse, danad af det fina, bräckliga, sachsiska porslinet som den lilla herdinnan, lätt och sirligt gjord som hon; de voro ju också ett par; fastän tant Ursula och Cordula placerat dem på hvar sin byrå. Han var röd och hvit som en flicka, nästan för vacker och skär för att vara karl, men som han var en herde och af porslin, så hörde det väl till. Han hade svart hår och en mun, röd och rund som en flickmun, unga mustacher, icke en gång en skuggning på den svängda öfverläppen. Om halsen hade han en blå krage och förgyllda knappar i jackan, men fastän han höll hufvudet högt och käckt, så låg det något längtande och vekt i hans bruna ögon.

Det var naturligtvis jag, som upptäckte det där veka och längtande i den lilla porslinsherdens ögon. Tant Cordula sade förstas »nej!» och »barnsligheter!»

I det lilla rummet, där herden och herdinnan stodo, hängde det en vinkelspegel. Det var en lycka för de två, ty uti denna kunde de genom reflexionen af speglarna bakom dem se hvarandras spegelbilder, då de föröfrigt voro bortskymda för hvarandra genom allehanda föremål. — Det var naturligtvis åter jag, som inbillade mig, det.

»Precis som om porslinsdockor kunna se! Nej!» sade tant Ursula — och tant Cordula sade också »nej!»

När jag som barn hälsade på tant Ursula och tant Cordula, glädde jag mig ändå alltid åt den där vinkelspeglarna, och ofta tänkte jag, hvad de måtte längta att komma tillsammans, de, som nu en gång äro ett par — längta att få stå sida vid sida på samma byrå, ty det skall man göra, om man är ett par. Och hör man en gång tillsammans af naturen, så är det visst bättre att gå i kras än att dömas till att stå på hvar sin byrå och endast få se hvarandra i spegeln.

En gång föreslog jag verkligen tant Ursula och tant Cordula att flytta herden och herdinnan tillsammans på samma byrå, men tant Ursula och Cordula brydde sig ej en gång om att svara, de sågo endast på mig, och det fanns ett stort »nej» i deras långa, raka munnar.

Så stod den lilla herdinnan alltjämt med framsträckt hals, som när man lyssnar efter någon, väntar på någon, och såg in i vinkelspeglarna på herden med en outtalad fråga i blåspegeögonen. Den skära rosen, hon höll i handen, fick hon aldrig gifva honom, och kyssen, hon räckte honom med spetsade, röda läppar, kom han aldrig och tog. Han stod kvar på sin byrå och såg endast tillbaka på henne i vinkelspeglarna med något längtande och vekt i ögonen. — Ödet hade beslutat, att de ej skulle stå sida vid sida på samma byrå. Ödet var för dem tant Ursula och tant Cordula med sitt »nej» i munnen. (Forts.)

«Familjemeddelanden».

En familjetidning sådan som *Idun*, spridd och läst i de vidaste kretsar öfver hela landet, måste ovillkorligen vara det allra lämpligaste och närmast till hands liggande organet för alla tillkännagifvanden om födde, förlovade, vigde och döde. För visso är det just damerna inom familjerna, som med det lifligaste intresset följa dessa tilldragelser inom hemmets värld, hvilka genom det knappa annonspråket dock uttrycka och innebära så mycket, och annonser af detta slag, införda i *Idun*, träffa där i vidare utsträckning den intresserade familjepubliken öfver hela vårt land än genom något annat svenskt tidningsorgan.

Under rubriken »Familjemeddelanden» ha vi därför anslagit en bestämd plats på andra sidan i vår annonsbilaga för dylika annonser och för dem fastställt ett pris, som rätt mycket understiger vårt annars beräknade annonspris eller för födelseannons kr. 1: 50, för förlofnings- och vigselannons kr. 2: — och för dödsannons inom ram kr. 5: —, ett pris som måste betraktas som synnerligen moderat, då hänsyn tages till vår upplagas ovanliga storlek och den jämna och utbredda spridning tillkännagifvandet därigenom erhåller. **Redaktionen af *Idun*.**

Innehållsförteckning.

Våra ministertruar. II. (Med porträtt af grevinnan Anna Douglas, f. Ehrensverd, friherrinnan Hulda Åkerhielm, f. Nyström, fru Hilda Wikblad, f. Nordén, fru Helena Gilljam f. Forssberg). — Skaldens gamla lampa; poem af *Chicot*. — Kvinnornas utställning. — Middagar i societeten; af *Ave*. — Fashionabla bröllop. (Med porträtt af greve Magnus Brahe och grevinnan Anna Brahe, f. Nordenfalk). — På stjärnevingar; skiss för *Idun* af Vera. — Från *Iduns* läsekrets: En ropandes röst; af —s. Från en kvinnlig bagare; af *Mry*, *bagerska*. — Våra läxor; af *Lara*. Ur notisboken. — Teater och musik. — Herden och Herdinnan; miniatyr af *Elsa Lindberg*. — Familjemeddelanden. — Tidsfördrif.

Tidsfördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

När vintern är väntad i Norden, Hur eftersökt är jag ej då, Men när han är afskedad vorden, Jag slungas nog bort i en vrå; Min fågning då redan har farit — Liksom den bedagade möns — Hur fager och fin jag än varit Med hy lik den nyfallna snöns. Så är det bestäldt med mitt hela, Ej någon det hufvudbry ger, Men vill man det smått sönderdela, Att gissa det blir litet mer.

Hvad alla blifvit? Hvad alla blifva? Det är två frågor jag först vill gifva. Hvad alla ägt, om de än ej äga, Jag sedan lämnar att öfverväga. Hur är rätt mången olyckligtvis? Hur bör den vara, en mönstergris? Hvad utan make är utan värde. Hvad mången olyckligs kraft förtärde.

Två ting anlidade af de svaga, Men ungdom bruka de ej behaga. Ett praktigt ämne till bröd och dricka.

Förmånligt yttrande om en flicka. Ett oförnuft på en »Derbydag». Hvertill dock mången har stort behag.

Hvad vi behöfva hvar dag som skrider,

Tills vi bli lagda i jord omsider. Därtill vi själfva ock äro dömda Att bli åt andra, ehuru gömda.

Gammal dam.

Charad.

Plus ett s mitt första är Djur på fyra ben. Jord som inga skördar bär, Är mitt andra se'n. I mitt tredje säkert gå Fiskar stora, fiskar små. Om mitt fjärde man nu vill Till min uppgift sätta, Skall man finna utan bråk Hela ordet rätta.

Sibylla.

Aritmogryf.

1	1	2	3	2	4
2	2	1	5	6	7
3	8	6	9	1	10
4	11	5	5	10	12
5	8	13	14	8	15
6	15	10	16	3	10
7	2	12	1	6	8
8	4	14	8	1	2
9	1	8	6	12	12
10	6	16	7	14	15
11	12	6	17	17	10

1) För hälsan skadligt, 2) musikterm, 3) kroppsdel, 4) djur, 5) finns på Skansen, 6) stad i Sverige, 7) bringar oreda till lands och sjös, 8) djur, 9) tråkigt att höra, 10) adjektiv, 11) namnet på ett af våra sven-ska statsråd.

Begynnelsebokstäfverna bildanamnet på en kung och slutbokstäfverna namnen på hans riken.

G. R.

Hvad medför årets första dag för många?

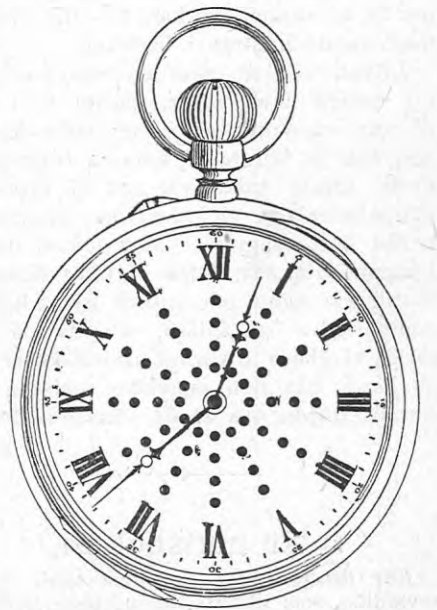
De fem punkterna i hvar och en af de tolf radierna skola utbytas mot lika många bokstäfver med gemensam slutbokstaf (medelpunkten) för dem alla. Är den rätta lösningen tunnen, så skola de tolf orden beteckna:

I) Stad i Ryssland, II) stad i Palästina, III) vik af Mälaren, IIII) stad i Afrika (Nigritien), V) en af Plata-staterna, VI) stad i Europeiska Turkiet, VII) stad i Kyrkostaten, VIII) hälsobrunn i Sverige, IX) stad i Piemont, X) stad i Sverige, XI) flod i Kyrkostaten, XII) pastorat i Upsala stift.

Till de tolf orden användas följande bokstäfver och stafvelser: ria, na, rn, år, yu, mol, a, na, esi, sal, rab, tt, r, iv, sa, rea, va, ta, ba, sta, va, a, s, tr, ät, o, la, ra, i, a.

Begynnelsebokstäfverna gifva svar på vår fråga.

S. L.

Paiindrom.

Ordet rättfram:

Hur många som helst af en viss sorts djur.

Ordet omvänt samt förstärkt med två bokstäfver:

En del af vår planet.

Lösningar.

Logogryffen: Julstöket; ljus, stek, öl, sött, tö, jute, stel, löst, ett, tu, sju, jökel, te, lök,

köl, ök, sköte, söt, skjul, ek, test, jet, stöt, lust, sjö, lek, slut.

Stjärnaritm gryfen: Figuren 1: Daniel—Esaia. 1) d, 2) a, 3) ana, 4) Sif, 5) Aseka, 6) Salem, 7) stjärna, 8) korsväg, 9) Abraham, 10) Eliud, 11) Ham.

Figuren 2: Malaki—Nahum. 1) m, 2) a, 3) eld, 4) Gad, 5) Jakob, 6) Elisa, 7) Emanuel, 8) Libanon, 9) julhälg, 10) Pruth, 11) Ems.

Figuren 3: Sakarja—Osea. 1) s, 2) a, 3) Oka, 4) bad, 5) Maria, 6) lejon, 7) Josafat, 8) Gomorra, 9) Betsean, 10) Kreta, 11) lag.

Figuren 4: Jeremia—Amos. 1) j, 2) e, 3) ört, 4) Ben, 5) Lamek, 6) aning, 7) Zefanja, 8) karavan, 9) blommor, 10) krona, 11) Isa.

